

Bijvoorbeeld 1993 nr. 4

Door Ans van Berkum

In Chartres leefde een begraafplaatsverzorger die men Picassiette noemde. De man kon het niet laten alles van aardewerk, glas en porselein te vergaren, waarbij hij het stelen niet schuwde. Hij gebruikte de stukgesmeten waar om huis en tuin te decoreren. Tot en met het plafond, het bed en de naaimachine, raakte alles op den duur vol kleurige scherven. Het mag een wonder heten dat hij niet ook de stammen van de bomen in zijn tuintje onderplakte, Want tenslotte bleef er geen bloempot verschoond van zijn bezige handen.

MECKY VAN DEN BRINK ALS FILOSOFE

Het hofje van Picassiette is maar een van de vele voorbeelden van de gevolgen van een schervenmanie, die men verspreid over Europa kan vinden. Er schijnt een enorme aantrekkingskracht uit te gaan van kleurige resten aardewerk. Een gebroken kopje wordt door de eigenaar nog lang in de hoek van de kast gekoesterd, met de bedoeling gelijmd terug te keren onder de bruikbare spullen. In de buurt van opgravingen speurt iedereen naarstig naar resten van potten en dakpannen. Een scherf met de aanzet van een oor, of een stukje van een oude beschildering, kan de vinder in vervoering brengen. Elke scherf bergt een stuk bijzonder verleden en is levend voorbeeld van een verbintenis met een doodgewoon heden. Een heden van eerste levensbehoeften; eten, drinken, wassen, opstaan. Granen en as. De scherf staat vrijwel altijd in verband met een specifieke vorm van dagelijks gebruik. Aan deze witte pijpsteen heeft een mond gelurkt, denk je bij het vinden; op deze ukulelegaten hebben vingers gedanst. Scherven zijn sentimentele tekens van toneeltjes die voorbij zijn. Tekens die ons vertellen dat het stuk is. Zij peperen ons in: vanitas vanitate; omnia vanitas. Dit is het en dit is alles.

Mecky van den Brink gebruikt de scherf 'in natura' en als teken. Zij gebruikt hem om zijn vorm en materiaaleigenschappen en om zijn potentiële toepasbaarheid als inhoudelijk verhaal. Binnen het sieraad gaat men nu steeds op zoek naar de combinatie van twee communicatiesystemen: tekentaal en esthetiek. Wat doet het en wat betekent het? Heeft niet iedereen wel eens van een boerenbonten bord gegeten? En heeft niet iedereen wel eens zo'n vreselijke porseleinen spaniël in een of andere vensterbank zien staan? Wij kunnen de hond als teken van trouw uit zijn context trekken. Er een gat doorheen laten maken en het vervolgens een heel andere gebruikersgroep offeren als *band van eeuwige trouw*. Of de resten van het bord aaneenrijgen tot een collier. Iedereen herkent het materiaal, iedereen heeft een herinnering die verwijst naar iets dat was. Een vleug uit een andere wereld, een stuk van het eigen verleden, komt via het sieraad bij ons terug. Mecky van den Brink doet het met haar serie *Hollands Glorie* en laat daarmee een echt frisse wind waaien door de wereld van het sieraad die soms de neiging vertoont al te zeer over te hellen naar gezochte symbolieken, verpakt in edele metalen en stenen. Zij gebruikt het puur Hollandse sentiment voor koningin en vaderland en

maakt dat licht verteerbaar, sprankelend zelfs. Zij laat ons zien dat een soepbord met een gouden randje om de hals mooi kan zijn.

De vroege Mecky van den Brink presenteerde gelamineerde poëzieplaatjes, zilverpapiertjes en veren. Sentimentele sieraad-pop-art, die in die tijd dichter bij de algemene tendens lag dan haar huidige werk aansluit bij de huidige ontwikkelingen. Na jaren zwijgzaam op de achtergrond toeven, manifesteert ze zich nu met een consequent uitgewerkte serie. Je herkent de Van den Brink van toen aan de combinatie van de scherf met een gelamineerde afbeelding van de scherf. Voor het lamineren zijn nu nieuwe redenen opgetreden; de drager hoeft zo niet onder een loden gewicht gebukt te gaan. In andere colliers rijgt zij de scherven aan het band waarmee schorten worden afgezet of ordetekens opgespeld. Het lijkt althans op 'rijgen', maar natuurlijk heeft zij enkel in elke scherf een groefje gefreesd en daarin het band geplakt. Het sieraad ligt nu met een aangenaam gewicht en in perfecte pasvorm om de hals. Op andere plaatsen gebruikt zij ingenieuze kopieën in hout in combinatie met de echte scherven om het gewicht te drukken. De kopieën zijn niet van de echte te onderscheiden. Ze hebben hetzelfde patina van de tijd. Mooi en pretentieloos zijn de kettingen waarin duizend en één kleine trouvailles, verbonden met metalen schakeltjes, zijn verwerkt. Grappig zijn de schoteltjes waaruit de bodem is verwijderd, die nu een tweede leven tegemoet gaan als armband.

Mecky van den Brink goochelt, als velen voor haar, met de begrippen kitsch en kunst. Met haar grote porseleinen bulldog, die gewoon tussen de sieraden staat, en haar gave foto's van porseleinen poppetjes, die door haar van passende kettinkjes zijn voorzien, geeft zij haar sieraadkunst een conceptuele dimensie. Zij schijnt de beproefde methode te volgen: haal iets uit zijn context en het verandert van betekenis. Lelijk wordt mooi. Platvloers wordt bijzonder. Maar daarbij blijft het niet bij Van den Brink. Eigenlijk laat zij vooral alles op zijn plaats. Herderin, hond en negermeisje blijven zichzelf. Zij worden slechts uitvergroot als dragers van versierselen. Met hun kokette show vormen zij het raamwerk waardoor wij onszelf aanstaren.

Binnen het kader van het gedragen sieraad krijgen wij de beschikking over een extra stukje persoonlijke zeggingskracht. Daarvoor mogen wij overal uit putten en alles naar ons toehalen, schijnt de boodschap. Want elke vorm van tooi is een cultureel gebonden verschijnsel. Maar de taal van de tooi kan verzelfstandigd worden en daarmee van een nieuwe betekenislaag worden voorzien. Mecky van den Brink heeft het gedaan en biedt het aan. Zij blijft daarbij aan de ene kant zeer ernstig. Geen enkel Hollands sentiment wordt op de korrel genomen of belachelijk gemaakt. Hier wordt niets verhaspeld. Het zit gedegen in elkaar. Maar aan de andere kant toont zij lichtvoetig dat alles opnieuw kan worden samengesteld. Ieder scherf is einde en begin.